

Het Chinese plan om het Amerikaanse leger overbodig te maken

Door Frank , 1 augustus 2026

Het Chinese plan om het Amerikaanse leger overbodig te maken

Een Nieuw Tijdperk van Veiligheid: Hoe Innovatie en Aanpassingsvermogen de Toekomst van Wereldwijde Stabiliteit Vormgeven

Door Frank Dumon

In het dynamische geopolitieke landschap van de 21e eeuw ondergaat het concept van mondiale veiligheid een fundamentele transformatie. Waar de vorige eeuw gedomineerd werd door een wedloop in omvang, aantallen en de brute kracht van militaire apparatuur, wijst een groeiende consensus van strategen en diplomaten op een nieuwe realiteit. De vraag is niet langer welk land de grootste of duurste wapensystemen bezit, maar welk land het slimst, het snelst en het meest veerkrachtig kan innoveren. Recentelijk is er een belangwekkende analyse naar voren gekomen – onder andere belicht in een veelbesproken video-essay – die stelt dat China een strategie hanteert om de traditionele militaire voordelen van de Verenigde Staten niet te evenaren, maar te omzeilen.

Dit artikel beoogt deze verschuiving niet te kaderen als een doemscenario of een aanleiding voor polarisatie. Integendeel, het biedt een hoopvol, verbindend en oplossingsgericht perspectief. Het daagt ons uit om na te denken over hoe we mondiale veiligheid kunnen herdefiniëren: van een focus op verouderde, kapitaalintensieve platforms naar een toekomst gericht op duurzame innovatie, technologische vooruitgang en diplomatieke veerkracht. Door de lessen uit het verleden te combineren met een constructieve blik op de toekomst, kunnen we een blauwdruk schetsen voor een stabielere wereld.

De Paradox van de Moderne Defensie-uitgaven: Lessen uit de Geschiedenis

Om de huidige dynamiek te begrijpen, is het waardevol om te luisteren naar de inzichten van ervaren diplomaten en strategen. De Singaporese diplomaat en academicus professor [Kishore Mahbubani](#) heeft herhaaldelijk gewezen op een opmerkelijke paradox in de huidige geopolitieke wedstrijd tussen de Verenigde Staten en China. In zijn analyses stelt hij dat het, ironisch genoeg, niet China is dat de fouten van de voormalige Sovjet-Unie herhaalt, maar dat de Verenigde Staten risico loopt in een vergelijkbare val te trappen: het onvermogen om het defensiebudget rationeel aan te passen aan de werkelijke strategische behoeften.

De Uitdaging van de Status Quo

Tijdens de Koude Oorlog stortte de Sovjet-Unie zich in een uitputtingsslag, waarbij een disproportioneel groot deel van het bruto binnenlands product (bbp) werd gealloceerd aan militaire uitgaven. Dit gebeurde ten koste van civiele innovatie, consumentengoederen en economische veerkracht. Mahbubani wijst er terecht op dat de Verenigde Staten vandaag de dag over een veel sterkere en veerkrachtigere economie beschikt dan de Sovjet-Unie ooit deed, en dat de politieke systemen fundamenteel verschillend zijn. De waarschuwing is dan ook niet dat een ineenstorting onvermijdelijk is, maar wel dat elke grootmacht strategische fouten kan maken wanneer ze te sterk gefocust raakt op het behouden van voordelen van gisteren.

Het Amerikaanse defensiebudget is structureel verankerd in een complex netwerk van belangen. De productie van een enkel geavanceerd wapensysteem, zoals een gevechtsvliegtuig of een marineschip, omvat duizenden toeleveranciers verspreid

over tientallen staten. Defensie-uitgaven zijn daardoor onlosmakelijk verbonden met werkgelegenheid en lokale economieën. Dit creëert een politieke inertie: zelfs wanneer militaire leiders erkennen dat middelen moeten worden verschoven naar nieuwe technologieën, is er sterke druk om bestaande, traditionele programma's in stand te houden. Het resultaat is een budget dat, hoewel enorm, niet altijd optimaal wordt ingezet voor de uitdagingen van morgen.

Innovatie boven Omvang: Een Nieuwe Blauwdruk

China heeft deze dynamiek scherp in de gaten. In plaats van te proberen de Verenigde Staten te verslaan door het kopiëren van hun militaire model, heeft Peking gekozen voor een ander pad. Het Chinese defensiebudget groeit met een vast, voorspelbaar percentage van het bbp, in plaats van exponentieel te stijgen. Strategisch gezien is China zelfs "blij" met de Amerikaanse vloot van 13 vliegdekschepen. Waarom? Omdat elk van deze reusachtige schepen dagelijks miljoenen dollars aan operationele en onderhoudskosten met zich meebrengt, terwijl ze kwetsbaarder zijn geworden dan ooit tevoren. Dit biedt een kans voor bezinning: in plaats van te wedijveren in kapitaalverslindende projecten, kan de focus verschuiven naar onderzoek en ontwikkeling (R&D), waar de echte wedstrijd van de toekomst wordt beslist.

Asymmetrische Oorlogsvoering: De Kracht van Slimme, Betaalbare Technologie

De toekomst van oorlogsvoering draait steeds minder om het bouwen van de grootste wapens, en steeds meer om het ontwikkelen van de meest kosteneffectieve middelen om dure systemen te neutraliseren. Dit concept staat bekend als asymmetrische oorlogsvoering, en het verandert de economische vergelijking van conflict fundamenteel.

De Drone-revolutie en de Kostenfactor

Een van de meest sprekende voorbeelden van deze verschuiving is de opkomst van onbemande drones. Moderne aanvalsdrones kunnen verrassend goedkoop zijn. Ter illustratie: bepaalde drones die in recente conflicten zijn ingezet,

worden geschat op een kostprijs van enkele tienduizenden dollars. Het verdedigen tegen zo'n drone vereist echter vaak geavanceerde luchtverdedigingssystemen, zoals de Patriot raket, waarvan een enkele interceptor enkele miljoenen dollars kan kosten.

Dit creëert een enorme economische onbalans. Stel dat een aanvaller een wapen van 30.000 dollar inzet, en de verdediger moet een wapen van 4 miljoen dollar gebruiken om het te onderscheppen. De verdediger kan de aanval misschien stoppen, maar als dit scenario honderden of duizenden keren herhaald wordt, wordt de kostenlast onhoudbaar. De vraag verschuift van "Kun je de aanval stoppen?" naar "Kun je het veroorloven om de aanval te blijven stoppen?". Deze realiteit dwingt westerse defensie-industrieën tot innovatie, zoals de ontwikkeling van gerichte energiewapens (lasers) of elektronische oorlogsvoering, die een veel lagere kostprijs per onderschepping hebben en zo de economische onbalans kunnen herstellen.

Hypersonische Wapens en de Kwetsbaarheid van Vliegdekschepen

Eenzelfde dynamiek is zichtbaar op zee. Een vliegdekschip van de Gerald R. Ford klasse kost meer dan 13 miljard dollar om te bouwen, exclusief de vliegtuigen, het personeel en de levenslange operationele kosten. Het is een wonder van engineering, maar ook een groot en relatief traag doelwit. Militaire analisten, waaronder professoren van instellingen als Harvard, hebben erop gewezen dat een hypersonische raket, die een fractie van die kosten vertegenwoordigt (bijvoorbeeld enkele honderdduizenden dollars), in theorie in staat is om zo'n miljardeninvestering onklaar te maken of ernstig te beschadigen.

Dit betekent niet dat vliegdekschepen onmiddellijk nutteloos zijn, maar het vereist wel een heroverweging van hun inzetbaarheid. Het dwingt tot de ontwikkeling van geavanceerdere verdedigingslagen, betere detectienetwerken en een bredere spreiding van militaire capaciteiten, wat op zichzelf weer een katalysator is voor technologische vooruitgang.

China's Strategie van 'Ontkenning' (Anti-Access/Area Denial)

China's militaire strategie wordt door veel analisten omschreven als een strategie van "ontkenning", formeel bekend als Anti-Access/Area Denial (A2/AD). Het doel is niet per se om het Amerikaanse leger in een directe, symmetrische confrontatie te verslaan. Het doel is om de bestaande voordelen van de Verenigde Staten veel moeilijker en duurder te maken om te gebruiken, met name in de regio rond de

Chinese kustlijn.

Niet Wedlopen, maar Slim Spelen

In plaats van te proberen schip voor schip mee te doen met de Amerikaanse marine, heeft China zwaar geïnvesteerd in systemen die die schepen uitdagen. Dit omvat langeafstandsraketten, hypersonische glijvoertuigen, geavanceerde satellietnetwerken voor doelwitacquisitie, en zwermen drones. De logica is eenvoudig en rationeel: waarom zou je tientallen miljarden uitgeven aan het bouwen van je eigen versie van een Amerikaans vliegdekschip, als je goedkopere wapens kunt ontwikkelen die dat schip te riskant maken om in jouw buurt te opereren?

Vanuit een constructief perspectief kan deze A2/AD-strategie ook worden gezien als een vorm van stabiliserende afschrikking. Door de drempel voor militaire interventie extreem hoog te leggen, wordt de kans op impulsieve conflicten verkleind. Het dwingt alle partijen om conflicten op te lossen via diplomatieke kanalen, omdat de militaire optie te onvoorspelbaar en te kostbaar is geworden.

De Focus op Schaalbaarheid en Snelheid

Wat China hierbij onderscheidt, is de nadruk op schaalbaarheid en snelheid van productie. De Chinese industriële basis is enorm en flexibel. Waar traditionele westerse defensiecontracten vaak decennia duren van concept tot oplevering, kan de Chinese technologie-sector prototypes in recordtijd ontwikkelen, testen en opschalen. Deze wendbaarheid is een kracht op zich. Voor het Westen is dit geen reden tot paniek, maar een heldere aansporing om eigen verwervingsprocessen te stroomlijnen, bureaucratie te verminderen en publiek-private partnerschappen aan te gaan om innovatie te versnellen.

Een Oproep tot Strategische Vernieuwing: Kansen voor de Toekomst

De boodschap dat traditionele militaire macht wordt uitgedaagd, hoeft niet negatief te zijn. Het is een krachtige katalysator voor een noodzakelijke "strategische reboot". Geschiedenis leert ons dat grootmachten zelden ten onder gaan omdat ze plotseling zwak worden; ze verliezen hun positie wanneer ze falen om zich aan te passen aan een veranderende wereld. Het Britse Rijk verloor niet zijn invloed omdat het van de ene op de andere dag arm werd, maar omdat de wereld veranderde sneller dan het

systeem kon aanpassen.

Van Militair Complex naar Innovatie-ecosysteem

De oplossing ligt in het heroriënteren van middelen. In plaats van vast te houden aan verouderde platforms, kunnen landen investeren in een breed innovatie-ecosysteem. Dit betekent meer investeringen in kunstmatige intelligentie, kwantumcomputing, ruimtetechnologie en duurzame energie. Het mooie van deze "dual-use" technologieën is dat ze niet alleen de nationale veiligheid versterken, maar ook directe, positieve toepassingen hebben in de civiele samenleving. Een doorbraak in batterijtechnologie of AI voor logistiek, ontwikkeld met defensiemiddelen, kan uiteindelijk leiden tot groenere steden, betere zorg en efficiëntere supply chains. De concurrentie kan zo een motor worden voor menselijke vooruitgang.

Diplomatie en Samenwerking als Kracht vermenigvuldigers

Bovendien mag niet worden vergeten dat militaire macht slechts één pijler is van nationale invloed. De Verenigde Staten beschikken nog steeds over enorme troeven: 's werelds grootste economie, de meest ervaren strijdkrachten, een wereldwijd netwerk van bases, krachtige bondgenoten en toonaangevende technologiebedrijven en universiteiten. China staat ondertussen voor eigen uitdagingen, zoals een vergrijzende bevolking, regionale spanningen en afhankelijkheid van geïmporteerde energie en geavanceerde halfgeleiders.

Dit is geen verhaal waarin de één wint en de ander verliest. De echte competitie gaat over welk land zich het snelst kan aanpassen. En in een wereld die wordt geconfronteerd met existentiële, grensoverschrijdende uitdagingen zoals klimaatverandering, pandemieën en de regulering van kunstmatige intelligentie, is samenwerking geen luxe, maar een noodzaak. Een strategische reboot moet daarom ook inhouden dat er ruimte wordt gemaakt voor diplomatie. Het verminderen van spanningen door middel van transparante communicatie en het aangaan van samenwerking op gebieden van wederzijds belang, is de meest effectieve manier om de veiligheid van alle burgers te garanderen.

Conclusie: Een Hoopvol Perspectief op Wereldwijde Stabiliteit

De analyse dat China de traditionele militaire superioriteit van

Amerika probeert te omzeilen met slimme, betaalbare en schaalbare technologie, is geen reden voor fatalisme. Het is een heldere, objectieve vaststelling die ons uitnodigt tot volwassen reflectie. Het daagt beleidsmakers uit om kritisch te kijken naar waar elke belastingdollar het beste wordt besteed: niet in het koesteren van het verleden, maar in het vormgeven van de toekomst.

Door te focussen op innovatie, het stroomlijnen van defensieverwerving, het omarmen van dual-use technologieën en het versterken van diplomatieke banden, kunnen naties zich aanpassen aan de nieuwe realiteit. De natie die de 21e eeuw succesvol zal navigeren, is niet noodzakelijk de natie met de grootste wapenarsenaal, maar de natie die het slimst kan innoveren, het snelst kan produceren en de meeste waarde kan creëren met elke geïnvesteerde dollar, terwijl ze tegelijkertijd bruggen bouwt in plaats van muren. In die geest van aanpassing, innovatie en wederzijds respect ligt de sleutel tot een vreedzamere en meer voorspelbare wereld.

Bronnen en Verder Lezen

Voor wie zich verder in deze materie wil verdiepen, zijn de volgende bronnen van onschatbare waarde. Ze bieden onderbouwde, academische en strategische inzichten die de in dit artikel besproken thema's verder uitdiepen:

Mahbubani, K. (2020). Has China Won? The Chinese Challenge to American Primacy. PublicAffairs. (Biedt diepgaand inzicht in de geopolitieke dynamiek en de waarschuwing over defensiebudgetten en strategische aanpassing)

Center for Strategic and International Studies (CSIS). Diverse rapporten over Asymmetric Warfare en Anti-Access/Area Denial (A2/AD) strategieën in de Indo-Pacific regio. (Biedt objectieve analyses van de verschuiving in militaire investeringen en technologische trends).

RAND Corporation. Rapporten over de Cost-Exchange Ratio in Modern Warfare, met name gericht op de economische onbalans tussen goedkope drones en dure luchtverdedigingssystemen.

Stockholm International Peace Research Institute (SIPRI). Jaarlijkse databases en rapporten over mondiale militaire uitgaven, die de trends in defensiebudgetten van de VS, China en andere grootmachten in een breder, feitelijk perspectief plaatsen.

Work, R. O., & Brimley, G. (2014). Preparing for War in the Robotic Age. Center for a New American Security (CNAS). (Een vooruitziende blik op hoe de oorlogsvoering verandert door automatisering en de noodzaak van strategische

aanpassing).